

IN MEMORIAM Dr. Wilken Veen

Op 11 februari j.l. overleed plotseling Wilken Veen, toegewijd en geëngageerd lid van het Bonhoeffer Werkgezelschap. Zelden liet hij verstek gaan op onze vergaderingen, en altijd verrijkte hij de discussie door zijn inbreng. Zijn grote kennis van het werk van Dietrich Bonhoeffer, opgebouwd in vele jaren lezingen geven en artikelen en boeken publiceren over zijn leven en denken, betekende veel voor onze kring.

Het was duidelijk dat Bonhoeffers ethiek zijn hart had. Samen met Gerard den Hertog heeft hij de manuscripten van Bonhoeffer over ethiek vertaald en van een inleiding voorzien. Dat boek voorzag in een behoefte, zoals wel blijkt uit het feit dat er zelfs een derde – uitgebreide – druk is verschenen.

Vorig jaar april, op een studiedag van het Bonhoeffer Werkgezelschap, heeft Wilken uiteengezet dat de term 'verantwoordelijkheid' voor Bonhoeffer de sleutelterm werd. 'Verantwoordelijkheid' is 'instaan voor de ander' en dat 'is ook het antwoord op het gebod van God.' Wanneer Bonhoeffer met het woord 'verantwoordelijkheid' aan de gang gaat, is dat volgens Wilken een 'vroegere poging tot "niet-religieuze interpretatie" van theologische termen'. 'Verantwoordelijk handelen' komt voort uit liefde voor die ander, en zo – dat is waar Wilken zich sterk voor maakte – ontstaat er een ethiek, die je kunt aanduiden met die twee basale begrippen: 'liefde en verantwoordelijkheid'. Misschien zou dat ook wel de titel van Bonhoeffers boek zijn geworden, oppert hij.

In zijn in 2000 verschenen boekje met de sprekende titel *Een stap verder dan de kerk. Betekenis en invloed van Dietrich Bonhoeffer* zegt Wilken op de laatste bladzijde van de betekenis die Bonhoeffer voor kerk en theologie van vandaag heeft: 'zijn gedachtenis is een zegen voor gelovigen, die bewust leven in een moderne postchristelijke samenleving.' Daarmee zegt hij iets over Bonhoeffer, maar laat hij ook zien waar het hem zelf in zijn theologie en zijn werk als predikant om is gegaan, en verraadt hij misschien ook wat hij hoopt dat de betekenis van zijn leven en werken zal blijken te zijn.

In het Bonhoeffer Werkgezelschap hebben we geen vaste zitplekken. Er zal dus wel iemand op de stoel gaan zitten waar Wilken meestal zat. Maar zijn plaats blijft leeg, er is een gat in onze kring geslagen. Wij gedenken Wilken met warmte en dankbaarheid, en zullen hem zeer missen.